ԹԷՐԱԷՄԱՆԱԼ ԷՖԷՄԵՐԻՍ

ՄԷՎԱՏՏԸ ԲՈԼԻՍԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՈՆԷ ՖԻՑԱԹԷՐԸ

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻԶԻԹԻԱ

Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 150 »
Իկի այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶՏՈՆ

Պիր ֆէնէլիք . . . . . 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 170 »
Իկի այլըգ . . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյէ։
Բօսֆա իւտրէթի տախիլ տիր։

Մէմալիքի էճնէպիյէտէ վէ գայիմէ թէտավիլ ինվէյէն վիլայանդա, ապոնէ պէոտէյի վէ եախօտ բօսֆա իւտրէթի, սիրքէյի խավիսէ օլարագ ախզ օլունաճագ տրը։

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻՒԼԱՆԱԹ ՖԻՑԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իկիւն

1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէյէրէ 0 ղ
3 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . 6 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյէ։

Ի ԻԹԹԱԼ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթքա պէհէր սաթրը իկիւն։

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէյէրէ 6 ղ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյէ։

Մէվատտը Նաֆիայա տայիր մուսպահասաթ մէճճանէն գապուլ օլունուպ, պիլ իֆթիխար տէրճ տիլէճէք տիր։

1 ղրուշլուգ գայմէ

Իտարէխանէսի Սթամպօլտա Քիւրքճի խանընտա նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպասը Եիճէ մէզքիւր խանտա նումէրօ 26 տա տրը։ — Ղազէթամըզա այիտ բեասֆէյի մէվատ հագգընտա, տօղրուտան տօղրույա իտարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա ճիվէյէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, բեասֆէյի մեքեաթիպին տախիճանըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ ՅԱ ՓԵՏՐՈՒՆԻ ՍԱՆԻ

Ալբանիայան խապէրլէր սահիհ իսկ, իչլէր բէք տէ տիւնքի կիւն ղազէթալէրտէ իլան օլունան տերբէճլէրտէ տէյիլ տիր։ Տէվլէթը Ալիյէ մուրախխասլարը հէնուզ եօլա չըգմամըշլար տրը, հաթթա թային տախի օլունմամըշլար տրը տէյլէն տէ վար։ Պունու պաղըլարը Ռումէլի շըմէնտըֆէրինին Սթամպօլտա օթուզ ալթը քիլէ ղէթրօ ուզագտա պ-զուլմուշ օլմասընա համլ իտ. օրքար, պիր մուհաճիր թրէնի օրատա եօլտան ֆըրլամըշ վէ եօլու պօղմուշ, վէ պիր ազ սագաթլըգ տա օլմուշ տէնիյօր։ Պու տա զահէր պիգիմ պպնթրմըզդն ֆէնալըզընան տիր քէօ պու գատար վագթտան պէրու իչլէմէքտէ օլան Ռումէլի շըմէնտըֆէրի, էն էլզէմ օլաճաղը կիւն պօղուլմուշ օլսուն։

Տիկէր ըրվայէթէ նազարէն, Կրան Տիւք Նիգօլա էվվէլ էմրտէ չէրայիթի սուլհիյէ գարարլաշմատըգճա, միթարէքէյէ բուղը օլամայաճաղընտան վէ պու տա էօյլէ պիլա միզաքէրէ չսր չապուդ գապուլ օլունուր չէյ օլմատըղընտան, եինէ միթարէքէ օլամայաճագ կիպի կէօրիւնիւյօր։ Պիր պաշգա ըրվայէթէ նէզարէն, Ինկիլիզ բարլամէնթի ա-չըլընճայատագ, Ռուս օրտուլարընն սերիան Սթամպօլա եագլաշմալարը էմր օլունմուշ տուր տէնիյօր։

Ռուսլարըն Էսիրնէյի թէրք ի-լէ տահա իլերի կէլմէքտէ օլտուգլարը տա մէրվի տիր։

Միւլէյման բաշա օրտուսու տաղբլըպ քէնտի տէ եէնիր տիւշմուշ հովատախի տէ վար։ Էսիրնէյի Ինկիլիզ գօնսօլօսու վէ սայրը գօնսօլօսլար վէ պէօյիւք էճնէպի թիւճճարլարը տա թէրք իթմիշ տէնիյօր։ Պունլարընչ ճիւմլէսի հէնիւզ թահգիգէ միւհթաճ իսկ տէ, մուհաճիրլերին քէսրէթի վէ սայրը պաղը ալամէթլէր Ռուսլարըն իլերիլէմէքտէ օլտուղունու ֆէհմ իթտիրիյօրլար։

Էլճասը պիրպիրինէ մուղայիր պիր չօգ աճայիպ խապէրլէր վար իսկ տէ, ինչպլահ Կարբնա գատար ճիւմլէսինին եալան օլտուղունու պէհան իլէ իֆթիխար իտէրիզ։

ՄԻԹԱՐԻԷԻ ՀԱՎԱՏԻՄԻ

Տէվլէթլու Նամըգ բաշա վէ Սէրվէր բաշա հաղրաթլարը իլէ մայէթի մէմուրլարը տիւն ագշամ տախի մահալլէ մէմուրիյէճլէրինէ կիթմէլերի մուգաբրեր իքէն, Իտիրնէտէն կէչմէքտէ պուլունան պիր գաթարըն եօլտան չըգմասը, միւշարիլէյհիւմա հաղրաթը ազիմէթլէրինի պու կիւնէ թամիգ էյլէմիշլէր, զիրա թամիրի թարիգէ տէրհալ մուպաշէրէթ իտիլմիշ օլտուղունտան տիւն ագշամ եաթսը վագթընա գատար թամիր իտիլմէ պիթիրիլէճէյի իմիտ օլունմագտա իտի։

Պունտան մաատա միւթարէքէյէ տայիր եէնի պիր շէյ եօգ տուր։

Կրանտիւք օրտուսունա կիտէն վիւքէլանըն սուրէթի մէմուրիյէթլէրի հազգընտա տլտըղըմըզ թաֆսիլաթա կէօրէ զաթը չէվքէթլիմէմէ հազրէթի բատիշահի Կրանտիւք Նիգօլանէզտինէ կէօնտէրիլճէք մէմուրլարըն ինթիխապը իչին, զայէթ էհէմմիյէթլի տավրանըլմասը լուզումունու ֆէրման պույուրսա, խաթրը հիւմայունլարընա պու իշ իչին վիւքէլտան իւչ զաթ կէլտիյինի, վէ մահէզա ինթիխապ խուսուսունա եիսէ պիլ խաթիշարէ գարար վերիլմէսինի թէպլիղ պույուրմուշլա, քէյֆիյէթ Նամըգ բաշա հաղրէթլերինէ պէհան օլունտուգտա պիր համիյէթի մահսուսէնին սէվգ վէ իմլասը.լա» վագաիչին պու տէրէճէյէ կէլմէսի բէք տէ մուճիպի մէմնունիյէթ ահվալտէն տէյիլ իսկ տէ, ճիւմլէսիզ պու տէվլէթին նան վէ նիյմէթիյլէ բէրվէրտէ օլտուղումուզտան, վէ պու կիւնքի ահվալ իսկ պիզէ անճագ պու խըզմէթի թէքրիֆ էյլէտիյինտէն, զարուրի գապուլէ մէճպուրիյէթիմիզ նիյմէթ չինասըղըմըզ չանընտան տրը» տէյու գապուլ իտիպ, հաթթա մէսարիֆի սէֆէրիյէլերինին տախի քէնտի պէտէլերինտէն թէսվիյէսինի տէրէօհտէ իթմիշլէր վէ «նէ չարէ ահվալ պունու իճապ իտիյօր, պու տա սէօզլէն տօղրուսու եինէ պիզիմ սէյլեաթըմըզտան տրը. չիմտիքի հալտէ համիյէթիմիզ վար իսկ, պու եօլտա օլսուն հիւսնի խըզմէթէ քէնտիմիզի մէճպուր պիլմէլիյիզ» քէլամընը տախի իլավէ պույուրմուշլար տրը։

Դարա տէնիզտէ պուլունան տօնանմայը հիւմայուն պիր վագըթտան պէրու պահրը մէզքիւր սէվահիլինտէ մէտֆուն օլտուղու մէրվի պուլունան թօրբիլէրին մահալլէրինի թահգիգ իլէ իշթիհաղլ իտէրէք նիհայէթ թէտգիգաթը վագրա իճրա օլունուպ, պիթտիքտէն սօնրա հարէքէթէ պաշլամըշլար տրը, վէ նէօզլէվէ վէ Եալթա վէ Անարա իսթիհքամլարընը թօրա թութուպ, հէտմ վէ թամբրիպ իյլէտիքտէն սօնրա գատապալարընը տախի եագմըշլար տրը, վէ նիհայէթ Սէվասթօբոլ լիմանը էօնիւնէ գատար կիտիպ պիր խայլը թօր ատմըշլար տրը։

— Տիւնքի կիւն մուհաճիր եիւքլիէ պիր գաթար Սթամպօլա 80–100 քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ պիր գաշ վակօնաւն եօլունտան չըգմասը մինասիպէթիյլէ, բայլարը տախի գըրմըշ օլտուղունտան կէլէմէմիշ վէ պու սուրէթլէ աճզէի նուֆուս գար օրթասընա գալմըշ տրը։

— Տիւն 2000 տահա մուհաճիր կէլմիշ տիր։

Ինկիլիզ էլչիսի Մ. Լայարտ թարաֆընտան 4000 վէ Մ. Հիրշին վէքիլի թարաֆընտան 2000 ատամ իչիւն թէտարիք իտիլէն չօրպա, գաթարլարըն վիրուտի վագթընա եէթիշտիրէրէք թէվզի օլունմուշ տրը։

—Միւլէյման բաշա հագգընտա իւչ ռիվայէթ վար. պիրիսի շուքի, Միւլէյման բաշա տիւշմէնին գուվվէի ճէսիմէսինէ մուգավէմէթ իտէմէյէրէք տիւշմէնէ թէսլիմ օլմուշ տրը. իքինճիսի պիր խայլը մուհարեպէտէն սոնրա ֆիլիպէյէ չէքիլմիշ տիր. իւչիւնճիսիս Միւլէյման բաշա հէնուզ ըիճաթէ մէճպուր օլմայըպ թաթար Բազարճըզընտա տիւշմէնէ մուգապէլէ վէ մուգավէմէթլէ ուղրաշմագտա տրը. պունլարըն հանկըսը սահիհ տիր պիլինէմէզ։

Պիր ըրվայէթ տէ վար տրը քի, Սօֆիատա պուլունան Օսման Նուրի բաշա Միւլէյման բաշա օրտուսույլա պիրլէշմիշ տիր։

— Ֆիլիպէտէն ասաքիրի Շահանէնին էշքիլմէյէ մէճպուր օլտուղու սըրատա, շէհրի մէզքիւրիւ եագմալարը մուգարրեր պուլունտուղունտան, շիմտի ասքէրին շէհրի աթէշէ վերտիքլէրինէ տաիր տէ պաղը թէվաթուրլար տէվրան իթմէքտէ տիր։

—

Էրզրում 3 քեան. սանի

Ռուսլար Էրզրում օվասընտաքի գարիյէլերտէ ասքեր ճէմինէ տէվամ իտիյօրլար. իւչ կիւնտէն պէրու Տէվէ պօյնու թէրէլերինտէ Ռուսլարըն հարէքէթի Օսմանը իսթիհքամլարընտան կէօրիւլիյօրուտու։ Պու սապահ Թրապուզան եօլունա եագրն պուլունան Ուզնի գարիյէսի տէօրթ թապուր բիյատէ վէ պիր ալայ սիվարի իլէ Ռուսլար թարաֆընտան զապթ օլունտու. Էրզրումտէ միւտաէթը մէտիտէ մուհասէրէյէ տայանմագ իչիւն իճրայը թէտարիքեաթ օլունմուշ տրը։ Պու կիւն Դարա արզ վէ Ումրում քէօյլերի ճիվարընտա սիվարիլերի իլիճէ գարիյէսինէ ավտէթ իթթի. Ռուսլար Դարա արզ քէօյիւնտէ վէ Թրապուզան եօլունտան իքի միլ մէսաֆէտէ պուլունույօրլար։ Հավալար էյի կիտիյօր։

—Վիէննա 3 քեան. սանի

Բրէս զաղէթասընըն Թիֆլիստէն 3 քեան. սանի թարիխիյլէ նէշր իթտիյի պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ Էրզրում չէհրի Ռուսլար թարաֆընտան իհաթա օլունմուշ. իմիշ. Ռուսլար Էրզրում թօբա թութմայըպ, աճլըգ իլէ թէսլիմէ մէճպուր իթմէք էֆքարընտա պուլունույօրլարըմըզ. Էրզրում տէօրթ հաֆթա գատար մուհասէրէյէ տայանաճաղը զաման օլունույօր։

—Աթինա 3 քեան. սանի

Եունան հիւքիւմէթի իհթիաթ ասքէրինին իքինճի սընֆընը տախի տիլահ ալթընա տավէթ իթմիշ տիր։

Լէվանտ Հերալտտա կէօրիւլէն խուսուսի թէլէկրաֆլար տրը.

Էսիրնէ 12 քեան. սանի

Միւլէյման բաշանըն գօլ օրտուսու Օթլուգ քէօյիւնտէն ըիճաթլէ թաթար Բազարճըզա վասլ օլմուշ տրը։ Ըիվայէթէ կէօրէ թաթար Բազարճըզը եանմագտա տրը։ Պուրալարտա հէյեճան վար տրը, վիրուտ իտէն մուհաճիրլեր քէսրէթլի տիր։ Տէմիր եօլ գաթարլարը եանպօլուիլէ Պէլօվայա գատար իշլէմէքտէ տիր։

— Վարնա, քեզա։

Ռուսլար կէչէն բէնճէմպէ կիւնիւնտէն պէրու Ռուսճուղու թօբա թութմագտա տըրլար։ Տէմիր եօլ պինալարը վէ սայիրէ խարապ օլտուլար. գար եաղայօր, սօղուգ շէտիտ տիր։

— Վարնա, 13 քեզա։

Ռուսճուգտա թօբ մուհարեպէսի տէվամ էտէյօր։

—

— Տիւն մէճլիսի խասսը վիքէլա Պապը Սէրասքէրիտէ կէճէ սաաթ 3է գատար ինիգատ իտիպ, մէսաիլի հարպիյէ վէ միւթարէքէ հագգընտա վէ մուրախասլար հաղրաթընա թէվֆի օլունաճագ թալիմաթը մախսուսէյէ տայիր միւզաքէրաթ ճէրէեան իթմիշ տիր։

— Թահրիրաթ էճնէպիյէ միւտիրի Համամճեան Սէրգիս էֆ. հաղրէթլերինին տախի միւթարէքէ միւզաքէրէսի իչին կիտէճէք օլան մուրախխասլար իլէ պէրաբեր աղիմէթ իտէճէյի մուգաբրէր տիր։

— Տիւն Եունան սէֆիրի, Սատրազամ հաղրէթլերինին գօնագլարընա կիտէրէք կէօրիւշմիշլէր տիր։

— Էլճէվանիպ զաղէթասը միւտիրի Սելիմ Ֆարիս էֆէնտի պուտէֆա տախի Հիլալը Ահմէր ճէմիյէթինէ իթա օլունմագ իւզրէ, Հինտիսթանտան ալմըշ օլտուղու 2300 լիրա իանէյի թէսլիմ իթմիշ տիր։

— Միւլէյման բաշա օրտուսու իլէ մուհարէպէ իթմէքտէ օլան ճէնէրալ Կուրգօնուն թահթը գօմանտասընտա պուլունան Ռուսիա օրտուսու 130 թապուր ասքէրտէն միւրէքքէպ իմիշ։

— Էտիրնէտէ գազէն պիր խանտան աթէշ զուհուր իտէրէք մէզքիւր խան քեամիլէն եանմըշ տրը։

—Բօսթախանէ չիմտի Էտիրնէտէն վէ Ռուսճուգտան էօթէյ կիտէն զաղէթա վէ մէքթուպլարը գապուլ իթմէմէքտէ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ազանս Հավաս

Մալթա 13 քեա. սան։

Տէվասթասիօն, Աչիլ, Ալէքսանտրա, Բալէյկ Նաման զըրհլրլար Սուլթան վաբօրույլա շարգ թարաֆլարընա կիտէն ամիրալ Հօրնպիին արգասընտան եօլա չըգմագ իւզրէ հազրըլանմագտա տրըլար։

(Տիւնքի նիւսխէմիզտէ պու թէլէկրաֆ իչինտէ շարգ տէնէճէք իքէն սէհվէն զարպ տէնիլմիշ տիր)։

1067 քիչիյի համիլէն, Հինտ սուլարընտան կէլէն Եունան նամ նագլիյէ վաբօրու, Մալթայա մուվասէլէթ իթտի։ Էճնէպի սուլարընա կիթմէքտէ օլան վէ 1142 նուֆուսու համիլ պուլունան Էօֆրաթ վաբօրու տախի պուրայա մուվասէլէթ իթտի։

Լօնտրա 14 քեզա

Լօրտ Պիգոնսֆիլտին բարլամէնթատէն 10 միլիօն լիրալըգ պիր գրէտի (թախսիսաթ) իսթէյէճէյի թէէմին օլունույօր։ Միւսթէմիլքաթ վէքիլի գօնթ Դարնարվօն իլէ Հինտիսթան վէքիլի Մարգի տը Սալիզպուրինին իսթիֆա իտէճէքլերի մէրվի տիր։

Միտհաթ բաշա հաղրէթլերի տիւն Լօրտ Պիգոնսֆիլտ իլէ կէօրիւշմիշ տիր։

Բօսֆա 14 քեզա

Վիգթօր Էմմանուէլին ճէնազէ ալայընտա հաղրը պուլունմագ իւզրէ, Ալմանիա վէլիի ահտը պուրայա մուվասէլէթ իթտի։ Դըրալըն նաչը պու ագշամ թապուրթա գօնուլաճագ տրը։

Լօնտրա 14 քեզա

Ինկիլիզ էսհամը	95 1/8
Գօնսօլիտ աչըլտը	9 3/16
« գաբանտը	9 7/16

Բարիս 14 քեզա

Ֆրանսըզ էսհամը	108–80
Գօնսօլիտ աչըլտը	9–40
« գաբանտը	9–45
Շըմէնտըֆէր	29–75

Մէհլիսի Մէպուսան Թարաֆընտան Զաթը Շահանէյէ Թագտիմ օլունան ճէվապնամէնին ուուրէթի տիր։

Ճէնապը Հագգ, զիվեր էֆ-զալը խիլաֆէթ խալամիյէ վէ զեյ-նէթ պախշայը Սալթանաթը Օս-մանիյէ չէվրէթլու Բաթիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինի քէ-մալի էօմր իլ թֆիյէթ վէ վի-ֆուրթ շան վէ մուվաֆֆագի-յէթլէ սէրիրի մատելէթ մէսիրի մուլուքանէլէրինտէ պէր գարար պույուրուսուն. Ամին։

Պիլ ճիւմլէ Օսմանիանէ պէրա-թը հիւրրիյէթ վէ հէօճճէթի սա-լահ ու սելամէթ օլան գանունի էսասի հիւքմիւնճէ, պու սէնէ իճթիմաի լազրմ կելէն մէճլիսի ումումինին չէհրի հալը զիլհիճ-ճէնին եէտիսինէ մուսաադէ օլան քեանդունի էվվելին պիրինճի կիւ-նիլ հուզուր մերահիմ վիքուրուշ Շեհինշահլէրինտէ բէսմի քիւշատը իճրա օլունտուղու էնատ իրատ պույրուլան նուլթգու հիւմայու-նու ճէնապը բաթիշահիլերինի, հիյէթի մէպուսան մէզիմէթ տրգ-գաթ վէ բիգգաթլէ խթիմա իթ-միշ տիր։

Մէպուսանը մէղլէթ իչին հու-զուրու Ալիի ճէնապը միլիքեա-նէլէրինէ մէսուլ չէրէֆի պէօյիւք պիր նիմէթ իքէն մէպուսանը միլ-լէթի կէօրմէքլէ քէսպի մահզու-զիյէթ պույրուլտուզունա տայիր օլան էմր ու իրատէի հազրէթի բաթիշահիլէքի ումում թէպաայը Օսմանիյէյի պաշդաճա զարթգի լիւճճէի ֆալը ու մէսերրէթ իյ-լէտի։

Բուսիա մէլլէթինին աչտրը մուհարէպէյէ գարշը հուգուգու մէշրուէի Օսմանիյէյի մուհաֆա-զաեա միսապէրէթ, պու մագու-լէ ահվալտէ հեր տէվլէթ վէ միլ-լէթ իչին թապիի օլան մէճպու-րիյէթի սահինէ գամպիլինտէն օլ-տուղու միսիլլիւ, պունճա ասըր-լարտան պէրու մին քիւլէլ վի-ճուհ մէսուտ վէ հուգուգու մէղ-հէպլէյ վէ էլսինէի գավմիյէլէրի-նի մուհաֆազա էյլէմէք ՝լիպի նայիլի միսահատ վէ միսավաթ օլան վէ պինանէն ալէյհ ումու-միյէթ իւզրէ հեր ան միթէչէք-քիր պուլունան զայրը միսլիմ թէպաայը Օսմանիյէտէն պու նի-մէթին գաարինի պիլմէյէն պիր դըսմը իլէ իմթիհազաթը վասիէ վէ մախսուսէ թահթընտա մէ-սուտ իւլ հալ պուլունան մէմլէ-քէթէյն ահալիսինին իլանը պա-ղի վէ խուսուսմէթ իթմէլէրիլէ մուհարէպէնին միչքիլաթը ա-ղրըչմըշ։ վէ պու սրրատա բու-սիայլարը իլէ անա միլհագգ օ-լան երպաայը պաղի վէ չէգավէ-թին հուգուգու միկիյէ վէ գա-վախտի ինսանիյէ վէ հարպիյէ խիլաֆընտա պիր չօգ էվվաալը վաթան հագգլարընտա իճրա էյ-լէտիքլէրի էյէմի տէրուն իլէ կէօսթէրիլէն էնվաի զատրու մէ-զալիմ հաթթա մէտէնիյէթին թագպիհ վէ նէֆրէթինի տավէթ իթմիշ տիր։

Պուհալաթըն գարշըսընտա չա-նը տէվլէթ վէ հուգուգու միլլէթ վէթէմամիյէթ վէ իսթիգլալը մէմ-լէքէթի մուհաֆազա վէ հիմայէ հեր հալտէ էօհտէիթաճատարիլերի-նէ մէվտու վէ միթէրէթթէպ պիր մէսէլէ իսէտ, ֆէվգէլատէ տրգ-գաթ վէ պիրա իֆաթէի վագթ հեր նէվ՝ թէտաայիրի աճիլէյ միսարաաթէ միհթաճ օլուպ, ճիւմլէ Օսմանեան տախի օյ պապ-տէ զուհուր իտէճէք իրատէի սե-նիյէի միլիքեանէլէրինին սիւ՝-ըաթ վէ չիտտէթլէ թէլագի վէ իճրասընա միսպատէրէթի, ագ-տէմը ֆէերայիզտէն պիլմէքտէ միթթէհիտ իլ էֆքեար տրը։

Մուհարէպէի հաղրէտ տէվ-լէթ վէ վաթանը միստաֆաա եօ-լունտա զաթէն հէր տիւրլիւ ֆէ-տսքեարլրդը կէօզլէրինէ ալմըշ օլան ումում Օսմանլըլարը միւգ-թէզայը վէզաիֆի միւթէրրէթիպ-լէրի իւզրէ կէօսթէրտիքլէրի ա-սարը խրզմէթ վէ զայրէթին թագ-տիրի Ալիի Շէհինշահիլերինէ մազ-հար օլմասը պիր գաթ տահա թէ-ճէտտիւտի չէվգ ու իհթիմամէ-բինի մուճիպ վէ պիր թագըմ վու-գուաթը ըսեանիյէ իլէ պէրապէր Բուսիա տէվլէթինէ գարշը, ա-սաքիրի Օսմանիյէնին կէսթէր-տիքլէրի ասարը պէսա էթ տօղ-բուսու եար ու ազեարրն հայ-բէթ ու թահսինինի միսթէվճիպ օլմուշ վէ պիր ասքէր իչին զաթը Հիմայունու միլիքեանէլէրի կի-պի բաթիշահը Ալի ճահլէրինին թագտիր վէ թահսինլէրինտէն պէօյիւք պիր չէրէֆ վէ մէֆիխ-բէթ օլամաեաճաղը պէտիհիեաթ-տէն պուլունմուշ տուր։ Շու գա-տար քի էղ հէրճիհէթ միսէլլէմի ալէմիան օլան իչիւվիւ հիմմի մէեամին թէվէմի ճէնապը չէհ-բիեարիլերի իլէ թէպաայը Շա-հանէլէրինին հէր սուբէթլէ խպ-բաղ իթթիքլէրի ֆէտաքեարլրդ նիսպէթինտէ թէտաայիրի սէեա-սիյէ վէ ասքէրիյէտէ աէ վէսաի-թի իճրաիյեճէ տէ հագգլյա տավրանըմըզ զսա իսի, պու կիւն-քի կիւնտէ մէվգիիմիզ տահա չանը վէ չէրէֆլի պիր հալ վէ տէ-բեճէտտէ պուլունաճաղը վաղրհաթ-տան իսէ տէ, ումումի Օսմանլը-լար հեր հալտէ մէշհուտու չէշմի չիւքրանլէրի օլան հիմմաթ վէ ինաեաթը ճէլիլէի ճէնապը Մի-լիքեանէլէրի պու հիւսնիւ թէէ-սիւրիւ իճապ իտեճէք ահվալին վուգուինէ մէյտան պրագմայա ճաղը իթթիգատը գավիսինտէ իզ։

Ասաքիրի միլքիյէնին թէչքի-լաթը էսասէն վէ հալէն տերեճէ-յի վիճուպտա պուլունան մէվա-տը մուհիմմէտէն օլտուղունտան պու պապտէ սունուհ պույրուլան իրատէի սէնիյէլլի միլքտարիլերին-տէն տօլաեը պիլ ումում թէպա-այը Օսմանիյէ միթէչէքքիւր օ-լուպ, պունուն հագգընտա վէ կէրէք ահալիի զայրը միսպիմէ-նին Գանունի էսասի հիւքմիւնճէ սընուֆը սահիրէի ասքէրիյէյէ սու-բէթի ախզ ու իսթիխտամլէրի խուսուսունտա օլան գանուն լա-յիհալարընին հինի վիրուտինտէ քէմալի չիւքրան իլէ միւզաքէրէ-սինէ միսարաաթ օլունաճագ տրը։ Գանունի էսասի ահքեամընին հագգրյա իճրայը նուֆուզ իյլէ-մէսիյէ ահալիճէ հուսուլու հալը սաատէթ վէ ումուրու մալիյէնին ըսլահըյլա իյֆայը թէահհիւտա-թէ մուվաֆֆագիյէթ վէ թագ-սիմ վէ թահսիլի վէրկի վէ թան-զիմ մէհաքիմ վէ վագքիլարընը ըսլահըյլա արաղինին թէսհիլի թէսարրուֆաթը վէ նէվահի թէշ-քիլաթը վէ ինթիխապը մէմուրին վեզաիֆի իլէ զապթիյէ թանզի-մաթը կիպի ըսլահաթը մուհիմ-մէնին զավիրի ազիմէի հազրէ-արաաընտա տախի ըսլահաթը տա-խիլիյէնին նազարը մերահիմ էսէ-րի բաթիշահիլերինտէն տուր պույրուլմամըշ օլմասընտան պէօ-յիւք պիր տելիլ վէ պիւրհան օլմաեաճաղը միսէլլիմաթտան օլտուղու վէ ասարը ինայէթ վէ թէվֆիճճիւհաթը միւլիքեանէլէ-րիյլէ վէ ումում Օսմանլըլարը հասպէլ վեզիֆէ միթթէհիտէն իգտամվէ զայրէթլէրիյլէ զավաի-լի հարպիյէնին ինտիֆա՝ըէլթրա-ֆը իհահիյէտէն միսթէտ՝ա պու-լունտուղու միսիլլու պիր թարաֆ-տան տախի միլք ու միլլէթին պահսի րիֆահ վէ մա՝մուրիյէթի օլան վէ հիյէթի մէպուսանէ հէ-վալէսի մէվուտ պուլունան գա-վանին լայիհալարընը թէտգի-գաթ վէ միւզաքէրաթրյա պէ-բապէր իճթիմա՝ը սապրգտա պա-զը գանանին լայիհալարընտա գալան մէսաիլի միւխթէլիֆէնին թէտգիգ վէ հալլինէ սարֆը զայ-բէթ օլունաճաղը էմրի էզհէր տիր։ Ումում Օսմանլըլար զաթը սիթթուտէ սրֆաթը միւլիքեա-նէլէրինէ պու միլք ու տէվլէթէ պիր ախիյէի ճէլիլէի սուպհանիյէ նազարը հագգգաթ էսէրիյլէ պագ-մագտա վէ պու իթիգատլարը նութգու հիւմաեունու միւլիւ-քեանէլէրինտէ հիյէթի մէպուսա-նը մէսաիլի գանունիյէ վէ սէ-եասիյէտէ սերպէսթիի թամ իլէ թէաթիի էֆքեար իթմէյէ գա-նունու էսասի իլէ մէմուր պու-լունպուղու հագգընտա օլան ի-բրատէ վէ թէնպիհի միւլիքեա-նէլերի կիպի նէվ պէ նէվ պախշ օլունակելէն միսահատ վէ բուլ-սաթը քեամիլէի ֆէհրիեարի իլէ թէէեիւտ իթմէքտէ օլտուղուն-տան հիյէթի մէպուսանճա իշպու ինայէթ վէ միսատատի միւլիւ-քեանէլէրինին պաշդաճա գատր ու գըյմէթի պիրինէրէք հալ ու խթիգպալիմիզ թէալիւգ օլան հեր խուսուստա անա կէօրէ սեր-պէսթիի թամ իլէ թէաթիի էֆ-քեար վէ միւթալաաթտ միսա-բաաթ գըյընճաճաղը վէ տուէ ի միթթէխապէ իլէ մինասէպաթըն սուբէթի խալիսանէտէ ճերիան իթմէքտէ օլմասը մուճիպի շիւք-բան իտիկի հիւվէյտա տրը։

Հիյէթի մէպուսան շու սու-բէթլէ թէչէքքիւրաթ վէ հիսսի-եաթընը աթէպէի պիւլէնտ մեր-թէպէի միւլիւքեանէլէրինէ արզ իլէ իյֆայը վէճիպիյէ միսպատ-բէթ իյլէմիշ օլտուղու մուհաթը իլմի քեայինաթ արայը չէհինշա-հիլերի պույրուլտուզտա՝, օ պապ-տէ վէ հեր հալտէ։

Ֆի՝ 28 Զիլհիճճէ 94
22 քեանունի էվվել 93։

ՄԷՊՈՒՍԱՆ

ՊԷՇԻՆՃԻ ՄԷՃԼԻՍ

31 քեանունի էվվել։

Մէճլիս Հասան Ֆէհմի էֆէն-տինին թահթը բրեասէթինտէ օ-լարագ սաաթ եէտիտէ աչըլմըշ տրը։

Բէիս — Զապթ գրաաթընտան էվվել նութգու Հիմաեունա եա-զրան ճէվապնամէնին նէ վէճհ ի-լէ թագտիմ օլունտուղունու, ա-զայը քիրամ հազրաթընա արզ ի-տէյիմ։ Ճէվապնամէի մէզքուրէ հազրը օլտուղու վէ իրատէի Մէ-նիյէսի զուհուրինտէ թագտիմ օ-լունաճաղը մուդատտէմա իֆատէ օլունմուշ իտի։

Մաղպաթայը մէզքուրէնին թագտիմի հադգընտա էվվելքի բէնճեշմիհ կիւնիւ իրատէի Մէ-նիյէ շէրէֆ սուտուր պույրուլտու-ղունտան, օ կիւն մէճլիսի Ռեան բէիսի Ասըմ բաշա հազրեթլէրիլէ պիրլիքտէ մապէյնի Հիմաեու-նէ կիթտիք, շեռան պույրուլան միւսատատի Սէնիյէ իւզերինէ սա-աթ 9 բատտեէրինտէ հոզուրու-բաթ վէ չիտտէթլէ թէլագի վէ իճրասընա միւպատէրէթի, ագ-տէմը ֆէերայիզտէն պիլմէքտէ միւթթէհիտ իւլ էֆքեար տրը։

Մուհարէպէի հաղրէտ տէվ-լէթ վէ վաթանը միւտաֆաա եօ-լունտա զաթէն հէր տիւրլիւ ֆէ-տսքեարլրդը կէօզլէրինէ ալմըշ օլան ումում Օսմանլըլարը միւգ-թէզայը վէզաիֆի միւթէրրէթիպ-լէրի իւզրէ կէօսթէրտիքլէրի ա-սարը խրզմէթ վէ զայրէթին թագ-տիրի Ալիի Շէհինշահիլերինէ մազ-հար օլմասը պիր գաթ տահա թէ-ճէտտիւտի չէվգ ու իհթիմամէ-բինի մուճիպ վէ պիր թագըմ վու-գուաթը ըսեանիյէ իլէ պէրապէր Բուսիա տէվլէթինէ գարշը, ա-սաքիրի Օսմանիյէնին կէսթէր-տիքլէրի ասարը պէսա էթ տօղ-բուսու եար ու ազեարրն հայ-բէթ ու թահսինինի միսթէվճիպ օլմուշ վէ պիր ասքէր իչին զաթը Հիմայունու միւլիքեանէլէրի կի-պի բաթիշահը Ալի ճահլէրինին թագտիր վէ թահսինլէրինտէն պէօյիւք պիր չէրէֆ վէ մէֆիխ-բէթ օլամաեաճաղը պէտիհիեաթ-տէն պուլունմուշ տուր։ Շու գա-տար քի էղ հէրճիհէթ միսէլլէմի ալէմիան օլան իչիւվիւ հիմմի մէեամին թէվէմի ճէնապը չէհ-բիեարիլերի իլէ թէպաայը Շա-հանէլէրինին հէր սուբէթլէ խպ-բաղ իթթիքլէրի ֆէտաքեարլրդ նիսպէթինտէ թէտաայիրի սէեա-սիյէ վէ ասքէրիյէտէ աէ վէսաի-թի իճրաիյեճէ տէ հագգլյա տավրանըմըզ զսա իսի, պու կիւն-քի կիւնտէ մէվգիիմիզ տահա չանը վէ չէրէֆլի պիր հալ վէ տէ-բեճէտտէ պուլունաճաղը վաղրհաթ-տան իսէ տէ, ումումի Օսմանլը-լար հեր հալտէ մէշհուտու չէշմի չիւքրանլէրի օլան հիմմաթ վէ ինաեաթը ճէլիլէի ճէնապը Մի-լիքեանէլէրի պու հիւսնիւ թէէ-սիւրիւ իճապ իտեճէք ահվալին վուգուինէ մէյտան պրագմայա ճաղը իթթիգատը գավիսինտէ իզ։

Ասաքիրի միլքիյէնին թէչքի-լաթը էսասէն վէ հալէն տերեճէ-յի վիճուպտա պուլունան մէվա-տը մուհիմմէտէն օլտուղունտան պու պապտէ սունուհ պույրուլան իրատէի սէնիյէլլի միլքտարիլերին-տէն տօլաեը պիլ ումում թէպա-այը Օսմանիյէ միթէչէքքիւր օ-լուպ, պունուն հագգընտա վէ կէրէք ահալիի զայրը միսպիմէ-նին Գանունի էսասի հիւքմիւնճէ սընուֆը սահիրէի ասքէրիյէյէ սու-բէթի ախզ ու իսթիխտամլէրի խուսուսունտա օլան գանուն լա-յիհալարընը հինի վիրուտինտէ քէմալի չիւքրան իլէ միւզաքէրէ-սինէ միսարաաթ օլունաճագ տրը։ Գանունի էսասի ահքեամընին հագգրյա իճրայը նուֆուզ իյլէ-մէսիյէ ահալիճէ հուսուլու հալը սաատէթ վէ ումուրու մալիյէնին ըսլահըյլա իյֆայը թէահհիւտա-թէ մուվաֆֆագիյէթ վէ թագ-սիմ վէ թահսիլի վէրկի վէ թան-զիմ մէհաքիմ վէ վագքիլարընը ըսլահըյլա արաղինին թէսհիլի թէսարրուֆաթը վէ նէվահի թէշ-քիլաթը վէ ինթիխապը մէմուրին վեզաիֆի իլէ զապթիյէ թանզի-մաթը կիպի ըսլահաթը մուհիմ-մէնին զավիրի ազիմէի հազրէ-արաաընտա տախի ըսլահաթը տա-խիլիյէնին նազարը մերահիմ էսէ-րի բաթիշահիլերինտէն տուր պույրուլմամըշ օլմասընտան պէօ-յիւք պիր տելիլ վէ պիւրհան օլմաեաճաղը միսէլլիմաթտան օլտուղու վէ ասարը ինայէթ վէ թէվֆիճճիւհաթը միւլիքեանէլէ-

Մաղպաթայը մէզքուրէնին թագտիմի հադգընտա էվվելքի բէնճեշմիհ կիւնիւ իրատէի Մէ-նիյէ շէրէֆ սուտուր պույրուլտու-ղունտան, օ կիւն մէճլիսի Ռեան բէիսի Ասըմ բաշա հազրեթլէրիլէ պիրլիքտէ մապէյնի Հիմաեու-նէ կիթտիք, շեռան պույրուլան միւսատատի Սէնիյէ իւզերինէ սա-աթ 9 բատտեէրինտէ հոզուրու-բաթ վէ չիտտէթլէ թէլագի վէ իճրասընա միւպատէրէթի, ագ-տէմը ֆէերայիզտէն պիլմէքտէ միւթթէհիտ իւլ էֆքեար տրը։

Մուհարէպէի հաղրէտ տէվ-լէթ վէ վաթանը միւտաֆաա եօ-լունտա զաթէն հէր տիւրլիւ ֆէ-տսքեարլրդը կէօզլէրինէ ալմըշ օլան ումում Օսմանլըլարը միւգ-թէզայը վէզաիֆի միւթէրրէթիպ-լէրի իւզրէ կէօսթէրտիքլէրի ա-սարը խրզմէթ վէ զայրէթին թագ-տիրի Ալիի Շէհինշահիլերինէ մազ-հար օլմասը պիր գաթ տահա թէ-ճէտտիւտի չէվգ ու իհթիմամէ-բինի մուճիպ վէ պիր թագըմ վու-գուաթը ըսեանիյէ իլէ պէրապէր Բուսիա տէվլէթինէ գարշը, ա-սաքիրի Օսմանիյէնին կէսթէր-տիքլէրի ասարը պէսա էթ տօղ-բուսու եար ու ազեարրն հայ-բէթ ու թահսինինի միսթէվճիպ օլմուշ վէ պիր ասքէր իչին զաթը Հիմայունու միւլիքեանէլէրի կի-պի բաթիշահը Ալի ճահլէրինին թագտիր վէ թահսինլէրինտէն պէօյիւք պիր չէրէֆ վէ մէֆիխ-բէթ օլամաեաճաղը պէտիհիեաթ-տէն պուլունմուշ տուր։ Շու գա-տար քի էղ հէրճիհէթ միսէլլէմի ալէմիան օլան իչիւվիւ հիմմի մէեամին թէվէմի ճէնապը չէհ-բիեարիլերի իլէ թէպաայը Շա-հանէլէրինին հէր սուբէթլէ խպ-բաղ իթթիքլէրի ֆէտաքեարլրդ նիսպէթինտէ թէտաայիրի սէեա-սիյէ վէ ասքէրիյէտէ աէ վէսաի-թի իճրաիյեճէ տէ հագգլյա տավրանըմըզ զսա իսի, պու կիւն-քի կիւնտէ մէվգիիմիզ տահա չանը վէ չէրէֆլի պիր հալ վէ տէ-բեճէտտէ պուլունաճաղը վաղրհաթ-տան իսէ տէ, ումումի Օսմանլը-լար հեր հալտէ մէշհուտու չէշմի չիւքրանլէրի օլան հիմմաթ վէ ինաեաթը ճէլիլէի ճէնապը Մի-լիքեանէլէրի պու հիւսնիւ թէէ-սիւրիւ իճապ իտեճէք ահվալին վուգուինէ մէյտան պրագմայա ճաղը իթթիգատը գավիսինտէ իզ։

Ասաքիրի միլքիյէնին թէչքի-լաթը էսասէն վէ հալէն տերեճէ-յի վիճուպտա պուլունան մէվա-տը մուհիմմէտէն օլտուղունտան պու պապտէ սունուհ պույրուլան իրատէի սէնիյէլլի միլքտարիլերին-տէն տօլաեը պիլ ումում թէպա-այը Օսմանիյէ միթէչէքքիւր օ-լուպ, պունուն հագգընտա վէ կէրէք ահալիի զայրը միսպիմէ-նին Գանունի էսասի հիւքմիւնճէ սընուֆը սահիրէի ասքէրիյէյէ սու-բէթի ախզ ու իսթիխտամլէրի խուսուսունտա օլան գանուն լա-յիհալարընը հինի վիրուտինտէ քէմալի չիւքրան իլէ միւզաքէրէ-սինէ միսարաաթ օլունաճագ տրը։ Գանունի էսասի ահքեամընին հագգրյա իճրայը նուֆուզ իյլէ-մէսիյէ ահալիճէ հուսուլու հալը սաատէթ վէ ումուրու մալիյէնին ըսլահըյլա իյֆայը թէահհիւտա-թէ մուվաֆֆագիյէթ վէ թագ-սիմ վէ թահսիլի վէրկի վէ թան-զիմ մէհաքիմ վէ վագքիլարընը ըսլահըյլա արաղինին թէսհիլի թէսարրուֆաթը վէ նէվահի թէշ-քիլաթը վէ ինթիխապը մէմուրին վեզաիֆի իլէ զապթիյէ թանզի-մաթը կիպի ըսլահաթը մուհիմ-մէնին զավիրի ազիմէի հազրէ-արաաընտա տախի ըսլահաթը տա-խիլիյէնին նազարը մերահիմ էսէ-րի բաթիշահիլերինտէն տուր պույրուլմամըշ օլմասընտան պէօ-յիւք պիր տելիլ վէ պիւրհան օլմաեաճաղը միսէլլիմաթտան օլտուղու վէ ասարը ինայէթ վէ թէվֆիճճիւհաթը միւլիքեանէլէ-

Բաթիշահիյէ չէգբէպ մաղպաթայը թագտիմ իթթիք. քէմալի մահ-զուզիյէթլէ գապուլ պուեուրտուլ-լար։ Մէճլիսի Մէպուսան հադ-գընտաքի հիւմնիւ թէվֆիճճիւհիւ Շահանէլէրինի թէքրար իթթի-լէր. վագթըն նազիք օլտուղուն-տան պահսլէ, կիճճէ կիւնտիւզ ու-մուրու խայրիյէ վէ միւթարէքէ վէ միսալահա հադգընտա իճապ իտէն թէտաայիրէ միւթթէհիտէն սայ ու զայրէթտէ գուսուր օլուն-մամասը վէ վէգաեիի միւէյիմէ-նին պիր ան էվվել էնին ալընմադ իչին իճապը հալէ թէչէպ-պիւս գէյլընմասը արզուլի Բաթի-շահիլէրի միւգթէզասընտան պու-լունտուղունու չիֆահէն պէեան պուեուրտուլար։

Ումում՝ — Ալլահ էօմրիւ Շա-հանէլէրինի էֆզուն պույուրսուն։

Ասթարճըլար քէթխիւտասը՝— Բաթիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազ-հազրէթլէրինի, խալիֆէ թանը-բըզ. խալիֆէմիզին եօլունտա վա-ըըմըզը ճանբմըզը ֆէտա իտէրիզ. պու իլթիֆաթը Սէնիյէլէրիյլէ մէճլիսի Ումումիյի վէ ումում Օս-մանլըլարը մեմնուն պույուրտու-լար. Սաարազամ հազրէթլէրինի տէ թէպրիք իտէրիզ. բէք չօգ մուվաֆֆագըյէթլէր պէքլէրիզ. իչլերիմիզի միզաքէրեէ պաշլա-եալըմ։

Բէիս՝ — Սաարազամ հազ-բէթլէրինէ էնայը թէպրիքտէ իգթիզա իտէն ֆէտաքեարլրդա հազրը պուլունուլտուղունու վէ վաթան վէ մէմլէքէթ իչին հիչ պիր թէչէպպիւստ գուսուր օ-լունմամասընը միլլէթ նամընա սէօյլէտիմ։

(Կէչէն մէճլիսին զապթը օգու-նուպ պաղը թասհիհտաթ իլէ գա-պուլ օլունտու։)

Շուրայը տէվլէթ ազասընտան էյզահաթ իթթասը իչին կէօնտէ-բիլմիշ օլան Ռբրատա էֆէնտի, քիւրսիի խիթապէթը չէգբէպ, «ա-զայը քիրամ հազրաթը Շուրայը տէվլէթ մէմուրլարը հագգընտա լիսանը ֆէսահէթլէ պիր չօգ նութգլար իրատ իթթիլէր. պէն օ գատար ֆէսահէթէ մանիք օլ-սամ քէնտիմի պախթիեար ատտ իտէրիմ իրատ իտէճէյիմ նութգ-լարտա գուսուր կէօրիւլուր իսէ, պունտան տօլայը թէմէնիի ահվ իտէրիմ. պաղը ազայը քիրամ հազրաթը Շուրայը տէվլէթ ազա-սը հագգընտա պաղը սէօզլէր սէօյլէտիլէր. հալ պու քի Շուրա-յը տէվլէթ վագթընը իզաէ իթ-մէեօր։ Կիճճէ կիւնտիւզ չալըշը-եօր. օնպիր այ զարֆընտա 33 գանուն լայիհասը չէգարտը։ Հի-սապ իտիլսէ հէր պիր գանուն լայիհասընա օն կիւն տիւշէր. պի-նաէն ալէյհ ալյայը՝ վէզիֆէտ թա՝ճիլ պիլէ իթթի տէնիլէպիր. Շուրայը տէվլէթ ազասը մաաշլա-բընը պատիհամա ալմաեօր. մա-մաֆիհ ազանրն վագթը վէզիֆէ-լերինէ ինհիսար իթթմէեօր. միւգ-թէզայը վագթ հէր պիրիմիզ պի-րէր գօմիսիօնա մէմուրուզ, ան-լերէ տէ կիտտեեօրուզ, թէրք ի-տէմեեօրուզ. անընն իչին մէմու-բին վէ ազա հագգընտա պու գատար իթթիրազ լայըզ տէյիլ տիր։ Իչլերէ պագալըմ. կէչէն կիւն ազանտէ պիրի, Շուրայը տէվլէթի պիզիմիլ էյլէնիեօր տէ-տի։ Շուրայը տէվլէթ մէճլիսի ա-լինիզի խթիխֆաֆ իթթմէզ։ Մէճ-լիսի ալինիզ էն մուհիմմ մէճլիս-լերտէն պիրի տիր։ պինաէն ա-լէյհ իչի անլայըզ, անա կէօրէ հիւքմ իթթմէլի։ մաալինտէ պիր նութգ օգնեեուզ, պատէհու-

Շուրայը տէվլէթ ըէյիսի տէվ-լէթլու Գատրի բաշա հազրէթլէ-րինին Շուրանըն սայ վէ զայրէթի հագգընտա եազմըշ օլտուգլարը թէզքէրէյի տախի գրաաթ իյլէ-տի։

Իզմիրտէն Հաճի Ահմէտ էֆ.— Կէչէն կիւն էքրէմ պէյ։ Շուրա-յը տէվլէթ մաքինա Ռէֆիկ տիր. իսթէնիլէն գանուն օ գատար ա-ճէլէ չէգմազ տէմիշ իտի։ չիմտի էֆէնտի, օթուզ իլ գանուն հա-զըր տրը, տէեօր. էքրէմ պէյ, պունու սէօյլէմիշ օլա իտի, պու գատար կիւրիւթիյէ հաճէթ գալմազ ըտը։

Էսքիշէհիր Ռուբէն էֆ.— Շու-բայը տէվլէթ պիզիմէ էյլէնիեօր մու տէեէն պէն իտիմ. ենէ թէք-բար իտէրիմ. պու գատար գա-նուն հազըր տրը տա, նի՞չին կէօն-տէրիմէեօր։

Իքիատէս էֆ. — Գանունլա-ըրն էքսէրիսի չէգմըշ տրը։ պա-զըլարբն հագգընտա ախտ օլտուգ-լարը մահալլէրտէն իզահաթ ալը-նըբեօր, պազըլարբն ստախի պու-բատա կէօնտէրիլմէսի իճապ իթ-մէզ. մէսէլա մէքթէպի միլքիյէ նիզամնամէսի կիպի։

Մանուկ էֆ. — Պիզէ կէօնտէ-րիլմէեէն գանունլարբն, Գանունի էսասինին հա՞նկը պէտտի մուճի-պինճէ կէօնտէրիլմէսի իճապ իթ-մէեօր. պէեան պույրուլսուն։

Եէնիշէհիրլի Ահմէտ էֆ. — Ի-քիատէն էֆէնտիյին մէպուսանա, մէմուրլարը հագգընտա իթթիրազ ալնմամասընը թավսիյէ իտիշի հագգարզ տրը։ Գանունու նէ հագ-լէ սէօյլեեօր. Գանունի էսասի պիզ զէ հիւրրիյէթ վէրմիշ տիր. քիմ-աէնին պիրի մէն՝ իթմէկէ հագգը եօգ տրը։

(Բէիս էֆ. տախի պու սէօզիւ թասդիգ իթտի։)

Իքիատէտ էֆ. — Մէօյլէ յէճճ-յիմ շէյլէրին ըքրեճթիր ըլ տուր-քի, Եէնիշէհիրլի Ահմէտ էֆ. մէ-մուրինին իրթիքեաբընտան, ճէ-հալէթինտէն, սբրդաթքընտան պահս իթթիլէր։ քեաֆֆէսի պէօյ-լէ տէյիր տիր։ ֆէնալար միսթէսնա տրը. էյիլէր տէյիլ տիր. էհլիյէթսիզ ատէմլէր տէ վար. պու ատամլար նէ՞րէտէ թահրիր իթսինլէր։ մէքթէպ եօգ. թէճ-քիւպէ իլէ թահսիլ օլունուեօր. թէճրիւպէ թահսիլի իսէ ազար. մուարիֆ պիւտճէսինտէն ագճէ քէսմէեինիզ, մուարիֆ թախսի-սաթրնտա պէխլ իթմէլին, սիրէք միւքէմմէլ վէրիր։ իրթիքեաբընը սէպէպի մանշլարբն ազլբզը տրը. պիւտճէստէն թէնգիհ իթթինիզ, տախթիյէ մեսնուլ թուլթուեօր-սունուզ. գատրլբզ կիճճ տիր. մէքթէպ լազրմ. պու իտարէյի թէչքիլ իտէն հէրսի հէր էպնայը վաթանտան տրը. գուվվէի իճրա-իյէտէն նահագգ եէրէ չիքեա-յէթ իթմէքտէն ֆէրազաթ օլուն-սա ֆէնա օրմազ. գիրա պու հալ իչլերէ խալել վէրիր։

Եէնիշէհրլի Ահմէտ էֆ. — Պէն գալգսամ Պասրա գայմազամը-տան չիքեայէթ իթթէմ, վէ Եա-խտա Տիարպէքիրտէ պիր գայմա-գամտան ֆէնալրդ պէեան իթ-սէմ, ազայը քիրամ գապուլ իթ-մէզ. չիքեայէթ իթթիյմ չէյլերի իսէ ազայը քիրամ գապուլ իտ-եեօր. չիմնի վիլայէթիմնէն չի-քեայէթ իտեեօրսա. պիզտէ իշ-քենճէ օլուեօր, մէհքէմէլերտէ է-մանէթ բարարար սարֆ օլունու-եօր. զապթիյէլեր ատամ սօյու-եօր. կէչէն սէնէ Մէճլիսի Մէ-պուսանա պէօյլէ պիր պիւհրան իթթիշլեր իտի։ Խզաթ իթթիմ-

իշ մէյտանա չէգտը. պունլարը տա իսպարթէ միագթէտիր իմ. հալ պու քի նիզամէն իսպարթէ մէճ. պուր տէյիլիմ եա։

Շուրայը Տէվլէթտէն Համիտ պէյ. — Շուրայը տէվլէթ Մէճլիսի ալինիզի ինթիխապաք իտէմէզ։ Հաթգը տա եօգ տրը։ Շուրաներ տէվլէթին վազիֆէսի գանուն եաբմագ տրը. գանուն մէճլիսի ումումիյէ վերիլիր, օրատան տախի մէճլիսի վիւքէյա կիտէր. մէճլիսի ալինիրին վէզիֆէսի տախի։ սիզէ վերիլէն գանունլարը թէտգիգ ինթմէք տիր. գանուն ինթէմէք վազիֆէնիզ տէյիլ տիր զանն իտէրիմ։

Էտիրնէտէն Ռուբէն էֆէնի — Նուրթգու հիւմաեունամա պէեան պույրուլան գանունլարը ինթէեօրուզ։

Ահմէտ էֆ. — Կէչէն կիւն էքրէմ պէյ պէօյլէ տէմէտի. տիմէք քի Շուրայը տէվլէթ տէ վազիֆէսինի պիմէեօր պիզ տէ։

Բէհիս. — Շուրայը տէվլէթ մէմուրլարընը պուրատա գանուն թէֆսիրինէ հագգը եօգ տրը։

(Պունուն իզէրինէ մուպահասաեա խիթամ վերիլէրէք, կէչէն սէնէ թէտգիգ օլունտուղու հալտէ, իատէ օլունան գավանլիյին նէ սէպէպէ մէճլիսէ կէրի կէնտէրիլայի թաֆսիլ օլունմաբգա, անլէր հագգընտա թէքրար պահս օլունմամասընա գարար վերիլսի։)

Մէճլիս սաաթ 9 տա տաղըլըբ։

Բէթրսպուրկ 1 քեանունի սանի։ Պու թէրաֆա օրընան Ինկիլիզ միւրաճաաթը հագգընտա ճէվէլան իտէն էֆքեար չու քի, էյէր Ինկիլիզ պունա խալիսանէ պիր ֆիքը իլէ թէչէպպիւս իտէյօր իսէ գապուլ օլունապիլիր եօգսա բէտտա օլունաճագ տրը։

Բէմի մահալլերտէ ճէվելան իտէն սէօհպէթլէր տէ չու տուր քի, Բուսիանընը չանընա վէ սարֆիաթընա մուգապիլ օլաճագ տէ. բէճէլերտէ պիր սուլհ թէքլիֆ օունմալը տրը, եօգսա գապիլ օամազ. Ինկիլթէրրա տա պունա մուխալիֆէթ օլամազ զանն օլունույօր։

Բէթրօպուրկուն սայրը կազէթալերինտէ պու մատտէ տահա պիր աչըգ սուրէթտէ տէրմէյան օլունույօր. տինիյօր քի Օսմանլը պիր միթարէրէ իսթէյը իսէ տէ, էյէր պու միթարէքէտէն միւրատ պարըշ իսէ, եա տօղրու ֆիքը իլէ տէյիլ տիր եա եօգսա պու պարըշը նէ ֆատտար աղրի պիր չէյ օլաճաղընը հալա ֆէհմ իտէմէյօրլար։ Ինկիլիզ կազէթալարը տախի պու խապէրլէր իւզէրինէ պաղը միթալաալէր իտիւլ։ Թիւրքօֆիլ օլանլար տա օլմայանչար տա չու էֆքեարտա պիրլէշկյօրլար քի չէրայիթի սուլհիյէ աղրը տա օլսա խաֆիֆ տէ օլսա, երինէ գօնֆէրանս վագթընտաքի լէէքիֆլէրտէն զիատէ աղրրճա օլաճագ տրը։ Պաղը Բուս կազէթալերի տախի տէրլէր քի։ Բուսիա, մէմուլ օլունանտան օ գատտար խաֆիֆ չարթլար մէյտանա գօյաճագ տրը քի, ալէմ թաճիւպ իտէճէք տիր։ (Պագալըմ)։

— Բէթրօպուրկ 2 քեանունի սանի։ Ինկիլիզ տէվլէթինին Պաղը Ալիյէ վէքեալէթէն Բուսիա տէվլէթինի սուլհ իշին իսթիմզաճ իթմէսի իւզէրինէ էվրօբա կազէթալերի կէօնակէօն մանալար վերմիշ օլտուգլարընտան, Աժանրիւս կազէթասը ուզուն պիր պէնտիլէ պունլարընը պէեան իթթիֆի էֆքեարը մուհաքէմէ իտէր։

Ղազէթայը մէգբիւր իպթիտայէ տէր քի, զիյրտէ պէեան օլունան տէօրթ սէպէպէ մէպնի, պու պապտէ Ինկիլիզ թէվասսիւթիւ նէ արզու օլունապիլիր պիր շէյ տիր։ Նէ տէ միւմքին։

1. Հուգուգու միլլի գավանլիյնի էսասլարընա նազարէն, մուհարիպլերին պիրի թալէպ իթմէտիյի հալտէ, եալընըզ օ պիրինին թալէպի իւզրէ, թէվասսիւթ գապիլ օլամազ։

2. Երինէ գավանլին վէ էսասը մէգբիւրէյէ նազարէն, թէվասսիւթ իտէճէք տէվլէթ, հանկը մատտէ իշիւն թէվասսիւթ իտէճէք իսէ օ մատտէ հագգընտա թէքմիլ պիթթերաֆ օլմալը, վէ իշտէ հիշ պիր մէտթէլ վէ մէնֆաաթը մախսուսէսի օլմամալը։

Ինկիլիզ տէվլէթին տէ քէնտի իլանաթը բէժմիյէսինէ նազարէն, պու հասիլէթլէր եօգ տուրեանի նէ՝ պիթթերաֆ տրը նէ տէ մէնֆաաթրզ։

3. Լոսասէն վէ գանունէն մաբիմ տիւր քի։ Իքի տէվլէթ մուհարէպէ իտէրլէր իսէ։ քէնտիլէրի իշին իտէրլէր։ միւթէվասսրթէր իշին իթմէզլէր։ Պիր մուհարէպէ իքի տէվլէթ արասընտա գալտրը կիպի՝ պարըշ գայտը տա օ իքի թէրաֆա տիւշեր։ Օ պիր տէվլէթլեր օ վագթ միւտախէլէ իտէպիլիրլեր նէ վագթ քի պիր մուհարէպէ եիզիւնտէն քէնտիլէրինէ տէ պիր պէօյիւք զարար վէ զիեան թէպէյեին իտէրսէ։ Բուսիա տէվլէթի թէագիգաթը ֆէվգէլատէ իլէ հէր տէվլէթին մէնֆաաթը մախսուսէսինի կէօզէթմէքտէ օլտուղունտան, չիմտի տիկեր տէվլէթլեր պունտա տա միւտախէլէրինէ պիր սէպէպ պուլմազլար։

4. Շիմտի վուգու պուլաճագ պիր միւտախէլէ նէ Օսմանլը-յա պիր ֆայիտէ հասրլ իտէպիլիր, նէ տէ վէսսաթէթ իտէն տէվլէթ, հաթթա Օսմանլը իշին մուգավէմէթ պիր թահրիք ատտ օլունաճաղընտան, Օսմանլը-յա տահմ զիատէ պիր զարար վերմէք, վէ հարպ միշքիւլաթընը արթրրմագտան պաշգա պիր շէյ միւհթաճ օլամազ։

Իմտի կէրէք հագգանիյէթ, կէրէք միւսալէհէ, վէ կէրէք մուհարպէնին տէվլէթէյն պէյնինտէ թահտիտ օլունտուղու մատտէլերի պիր էյիճէ միւթալաա օլունտուգտա, թէվասսիւթ նէ արզու օլունապիլիր նէ տէ գապուլ։

Ղազէթայը մէգբիւր պու պէնտինին խիթամընտա, էյրոբանընն էն մուաղղամ էվլիյը ումուրունուն էֆքեարընընտէ պու մէրքեզտէ պուլունտուղունու թագրիր իտիւպ, շու քէլամընը տախի իլավէ իտէր։

"Ինկիլթէրրանընն պիւթիւն էսնաֆլարը տախի այնի էֆքեարտա տրը", պունլարընն աղզընտա տայիմա շու սիվալ վար։ Պիզ կէօրիւնէն պաղը նիւմայիշլերի թահսին իտէմէյէրէք, շու սիվալը իտէրիզ, Ինկիլիզ վէ Բուսիա կիպի իքի գուվվէթլի միլլէթ նիչին պիրլիպիրինի աղնայրպ, տիյնէ յիպտէ էլտէն կէլտիյի գատտար կէրէք քէնտիլէրինին վէ կէրէք պիւթիւն տիւնեանընն մէնֆաաթընա չալըշաճագ եէրտէ պիրպիրինի գըսգանըպ։ պիրպիրինտէն վէսվէսէ իտէրէք պիրպիրինէ զարար վէ զիյան վերմէյէ գալգըշըրլար։

«Իշթէ Բուսիա էվլիյը ումուրու վէ ահալինին պէօյիւք պիր էքսէրիյէթի տախի այնը էֆքեարտա տրը»։

— Պուքրէշ 2 քեանունի սանի։ Թունա քէօբրիւլէրի բարալանալը Բուսիա տէվլէթի հէր նէ գատտար ֆէրիպօթլար կէթիրթմիշ իսէլեր տէ, պուզլարընն իշինտէ պունլարընն տա իշլէմէսի գապիլ օլամայօր, օնուն իշիւն եա Թունա թէքմիլ տօնմալը եա եօգսա պաշգա պիր չարէ պուլունմազսա, Թունանընն իքի թէրաֆը պիրպիրի իլէ իմթիհան իտէմէզ տէրէճէտէ գալաճագ տրը։

— Բարիս 2 քեանունի սանի։ Պու սէնէ Մարէշալ Մագ Մահոն կէրէք Բարիստէ վէ կէրէք վէրսայլտա երը, պաչը թէպրիքլերինի գապուլ իթմէքտէ ախէր սէնէլերտէն զիատէ տարաթ վէ տէպպէտտէ կէօսթէրմիշ տիր։ Լաքին սայրը սէնէլերէ նիսպէթլէ բուհանի կիւրուհինտէն բէք աղ քիչի մարէշալը տայրէսինտէ կէօրիւմիշ տիւր։

— Բօմա 2 քեանունի էվ. ինկիլթերրանընն Ըսգօչիա վիլայէթինէ Բօմատան նասպ օլունաճագ Գաթօլիք բիսգօբոսլարը հագգընտա պիր աղ մուխալիֆէթ զուհուր՞ իթմիշ օլտուղունտան, պունլարընն թէսվիյէսինէ բաբա հազրէթլերի Ինկիլիզ գարտինալը Մանինկի մէմուր թային իտիւպ, հէր նէ մուգավէլէ իլէ միւմքին օլապիլիրսէ, իճապընա պագմագ իւզրէ քէնտիսինէ բուխասաթը քեամիլէ վերմիշ տիր։

— Բէթրօպուրկ 31 քեանունի էվ. 8 ղիսթանտան վարիտ օլան խապէրլէրէ նազարէն, պու թէրաֆլարտա քեամիլէն իատէի էսայիշ վագի օլուպ, զօրպալարտան պիր էսէր գալմամըշ տրը։

— Ամթինա 3 քեանունի սանի։ Կիրիտ քէօյլէրինտէ մուգիմ իսլամ ահալիսի քէօյլէրինի թէրք ինտիպ տէնիզ քէնարընտա օլան մուղաֆֆէր պիր հալտէ իսէ տէ, չէթին պիր մահալտէ, չրգմազ գայալար իշինտէ իտի. հէր թէրաֆընը տիւշմէն ուզագտան սարմըշ օլտուղունտան, նէ իլերի կիթմէք գապիլ իտի, նէ տէ կէրի։ Զիւնքի եա թէքրար Օսթրօկ թէբէլերինտէն կէչիպ, կէչէն ալթը կիւնլիւք մուհարէպէլէր կիպի պաչգա մուհարէպէլերէ կէօյիւս վերիպ նիգշիչէ տօղրու չէքիլմէլի իտի, եա եօգսա իլերի եիւրիւյիւպ էօնիւնտէ վէ եագընն օլան Ամն տուտուղ գրթաաբնա, եանի Բօտկօրիչա թէրաֆլարընա կէչիմէլի իտի։ Նիհայէթ Միւլէյման բաշա պու իքինճի թարիգի իմթիյաբ իտիւպ եօլա չրգաբ իսէ տէ, էօնտէն, սաղտան, սօլտան խայլը թէլէֆ վերէրէք Գաբատաղտան տրշարը չրգապիլտի, վէ Սբուճա վաղ օլտու։ Շըմալտան Գարատաղա կիրիպ գէպլէտէն խուրուճ իթտի, վէ Ալի Սայիպ բաշա իլէ Օսմանլը Թօբրաղընտա պիրլէշէպիլտի։ Հարէքէթի, իլերի հարէքէթի իտի ինչ տէ հագիգէթի պիր բինճաթ տէմէք օլտու։

Պու հավաստիլէր Սթամպօլտա

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

ԳԱԲԱՏԱՂ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷԼԵՐԻ

(1449 նոյեմբերյան տեսակ)

Իշթէ պու վէճհիւէ Սիւլէյման բաշա տախի Օսթրօկ պօղազլարընա սահիպ օլտու իսէ տէ, աչ թէլէֆաթ վերմէտի, մաղարալար պօղազլար՝ չուգուրլար, տէրէլեր էշլերի իլէ տօլտու. Գարատաղլըլար քէնտի եարալըլարընը պիրէ քէնտի մէմլէքէթլերինտէ զաղտրրամազ օլտուգլարընտան էլլերինէ տիւշէն եարալըլը գաթլ իտէրլեր իտի։

Էն միւթէթիլ հիսապա, Օսմանլըլարընն թէլէֆի պէշ պինէ վէ Գարատաղլըլարընքի տախի պունուն նըսֆընա գարիպ թախմին օլունուր, լաչէլեր թահամմիլ օլունմազ պիր թէաֆֆիւն հասրլ իթտիլեր։

Նիքիթա պու վէճհիլէ Սիւլէյման բաշանընն էօնիւնտէն կէրի չէքիլտիքտէն սօնրա, միւշարիլէյհ Զէթա նէհրի քէնարընա էնիպ, օրատա Մէհմէտ Ալի բաշա վէ Սայիպ բաշա ֆըրգալարը իլէ պիրլէշէճէլլեր իտի։

Լաքին պունլարընն իքիսի տէ, մուհարէպէտէ պախթիար օլամատրգլարընտան, պու նէհրին քէնարընտա հազրը պուլունմամատրլար։

Մէհմէտ Ալի բաշա պաղը Գարատաղ արազիլերինի եագրպ խարապ իթտիքտէն սօղրա Ուսգօգ վէ Մօրաչալըլար իւզէրինէ հիճիմ իտէրէք քէնտիսինի Դօլաչինէ գատտար կէրիլէթմիշլեր իտի։ Օնտան սօղրա Նիքիթա պունլարա խայը եարտմ եէթիշտիրմիշ օլտուղունտան Մէհմէտ Ալի բաշա արթըգ իլերի կէչէմէտի։

Ալի Սայիպ բաշա տախի յունիսին 4 վէ 5-ինտէ մուհարէպէեէ պաշլայրպ, իպթիտա Պոժօ Բէթրօվիչին չէթէլերինէ թէսատիւֆ իտմ չ իտի։ Պու մուհարէպէտէ տէ, թիթ թապուրտան իպարէթ օլան Գարա տաղլարը պիր թագըմ սահրա օրլարը օլան սէքիզ օն թապուր Սամանլը ասքերինէ մուգավէմէթ իթտիլեր։ Պու թէրաֆտա տախի Սամանլըլար կէրիլէտիպ Սպոճա չէքիլմէյէ սէճպուր օլտուլար։

Սիւլէյման բաշա Օսթրօկու վուրտուղու վագթթ, նէ եարբպ եարբպ թէքրար իլերի եիւրիւմէսի իշիւն Ալի Սայիպ բաշայա էմր վերմիշ իտի։ Այրն օն տօգուզունտա, օն տէօրթ թապուր իլէ պիր թագըմ պաչը պօղուգլար կէլտիլեր Ցօնի Սէլօ գարիյէսինի իսթիլա իթտիլեր։ Գարատաղլըլար իսէ, տահա զիատէ չրմալ թէրաֆընա չէքիլմիշլեր իտի։ Այրն 20 սինտէ, Հաֆրզ բաշա մայէթինտէ օլան ֆիրգա իլէ Սայթինա նէհրի քէնարընտա օլան Զօրէպանիք գարիյէսի ճիվարընա վասլ օլմուշտու։ Լաքին քէօյ վասլը օլմազտան Գարատաղլըլար անընընտան տա սաղընտան վէ սօլունտան տա իւզէրինէ հիճիմ իթտիլեր, թիֆֆէնք մուհարէպէսի բէք աղ սիւրտիւ, Պոժօ Բէթրօվիչին էմրի իւզէրինէ, Գարատաղլըլար թիֆֆէնքլերի արգալարընա աթրպ վէ ռիվոլվերլարը էլլերինէ ալրպ, պիր էլլերինտէ ռիվոլվերը օ պիր էլլերինտէ գամա իլէ պէտէն պէտէնէ կէտիլեր։ Կէօրիւնիւք քի պուրատա տախի բէք պէօյիւք մուգաթէլէլեր օլտու։ Սամանլը թէրաֆընա պիր թագըմ խրիսթիյան Արնավուտլար տա վար ըտը, քի ճէպրէն Սամանլը օրտուլարընա տախիլ օլմուշլար ըտը. կէլմէսէլեր խանէլերի վէ քէօյլերի հէր աթէշ վերիլէճէքտի, պունլարտան տա խայլըսը թէլէֆ օլտու։ Սամանլըտան պիր պայրագտար վուրուլտու վէ Բրիզրէնա մուսթահֆըզ ասքերի մահվ օլմագ տէրէճէսինէ կէլտի։ Սայրը իւչ քէց պաչը պօղուգլարը տա խայը թէլէֆաթա ուղրատրլար։ Նիզամտան տախի աղ թէլէֆ օլմատը։ Սամանլըլար օրտու լէվանիմախլարընը, սիլահլարընը պայրագլարընը վէ պէրապէրլերինտէ օլան խայը էրզագ վէ միւհիմմաթլարընը թէրք իտիպ ֆիրարէ մէճպուր օլտուլար, վէ անճագ Սբուճ գալէսի թօբլարը ալթընա սրղընապիլտիլեր պաչրպօղզգլար իսէ անճագ քէնտիդերինի Բօտկօրիչա գալէսի իշէրիսինէ ախապիտիլեր։

Գարատաղլըլար պունու էն պէօյիւք մուհարէպէլերինին պիրի ատտ իտիլեր։

Պու վագտալարտան տօլայը, Սիւլէյման բաշա եարընըզ գալըպ վագտա քէնտիսի իլերիւտէ վէ մուղաֆֆէր պիր հալտէ իսէ տէ, չէթին պիր մահալտէ, չրգմազ գայալար իշինտէ իտի. հէր թէրաֆընը տիւշմէն ուզագտան սարմըշ օլտուղունտան, նէ իլերի կիթմէք գապիլ իտի, նէ տէ կէրի։ Զիւնքի եա թէքրար Օսթրօկ թէբէլերինտէն կէչիպ, կէչէն ալթը կիւնլիւք մուհարէպէլէր կիպի պաչգա մուհարէպէլերէ կէօյիւս վերիպ նիգշիչէ տօղրու չէքիլմէլի իտի, եա եօգսա իլերի եիւրիւյիւպ էօնիւնտէ վէ եագընն օլան Ամն տուտուղ գրթաաբնա, եանի Բօտկօրիչա թէրաֆլարընա կէչիմէլի իտի։ Նիհայէթ Միւլէյման բաշա պու իքինճի թարիգի իմթիյաբ իտիւպ եօլա չրգաբ իսէ տէ, էօնտէն, սաղտան, սօլտան խայը թէլէֆ վերէրէք Գարատաղտան տրշարը չրգապիլտի, վէ Սբուճա վաղ օլտու։ Շըմալտան Գարատաղա կիրիպ գէպլէտէն խուրուճ իթտի, վէ Ալի Սայիպ բաշա իլէ Օսմանլը Թօբրաղընտա պիրլէշէպիլտի։ Հարէքէթի, իլերի հարէքէթի իտի ինչ տէ հագիգէթի պիր բինճաթ տէմէք օլտու։

Պու հավաստիլէր Սթամպօլտա

— Տիւն ադշամ, Խասքէօյտէ հարիւ զուհուր իթմիշ տիր։

— Հիւքիւմէթին մալի օլան վէ էտիրնէ վէ ճիվարընտա պուլունան զախրէլերին տէմիր եօլ իտարէսինէ թէսլիմի զըմնընտա էտիրնէ վալիսինէ էմր վերիլմիշ տիր։

— Սթամպօլ սիվարի զապթիյէլերինտէն պիր մըգտարը Ասիթանէտէն էտիրնէյէ օլան տէմիր եօլ խաթթը մուհաֆազա իթմէք զըմնընտա էվվելքի կիւն օթերաֆա կէօնտէրիլմիշ տիր։

. . . Լրագրապետ Թէրճէմանը էֆքեար լրագրոյ։

Տէր.

Ձեր վաղածանօթ ազգասիրութենէն քաջալերեալ, կը խնդրեմք որ հետեւեալ Ազգը Ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ հրատարակել բարեհաճիք։

Մնամք յարգանօք

Հոգաբարձութիւն Նարեկեան վարժարանի 'ի Բերա։

ԱԶԴ

Բերայի Նարեկեան՝ վարժարանի հոգաբարձութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել Մեծարգոյ ուսումնասիրաց, որ յառաջիկայ չորեքշաբթի (4 Յունվար 1878) գիշեր ճամբ ճիշդ երեքին Մեծապատիւ Տօգթէօր Ճէլալեան էֆէնտին մեր աղքատիկ դպրոցին առժամանակեայ օգնութիւն մ'ընելու փափաքով, ազգասիրաբար յանձն առած է ճառախօսել նոյն դպրոցին սրահին մէջ որ ի' Թագսիմ Ռում մէզարլըգ փողոց։ Ցիշեալ Տօգթէօր էֆէնտին իւր խօսելիք ճառին նիւթ ըրած է բընախօսութեան մէկ երեւելի ճիւղը, այսինքն մարդուս ուղեղին մարմնոյն հետ ունեցած հրաշալի առընչութիւնը և անոր իմացական կարողութիւնները, որոց վրայ իւրեն յատուկ եղած ճարտասանութեամբը հասարակ և հասկնալի լեզուով պիտի բացատրէ. ուստի հոգաբարձութիւնս ամենայն իրաւամբ կը յուսայ որ այսպիսի հետաքրքրական և ուսումնական գասախօսութիւն մը խիմա հաճելի պիտի լինի պատուական հասարակութեան կողմէն, և միանգամայն օգուտ աղքատիկ դպրոցի։

Մուտք 1 տասնոց թղթադրամ

1 յունվար 1878

Բէրա

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ՀԱՅ ԳՐԱՀՇԱՐԱՍ

Անցեալ Ընդհանուր ժողովոյ մէջ վիճաբանութեան ենթարկուած Հայ Գրաշարաց Ընկերութեան Կանոնագրութիւնը տպեալ և բոլոր Գրաշարաց հաղորդուած էր անոնց դիտողութիւնները առնելու համար, և մանաւանդ երեւելի Հայ Գրագիտաց ոմանց խոհուն դիտողութիւններուն ալ յանձնուած էր։ Այս անգամ բոլոր այս դիտողութիւնները Գրաշարաց Ընդհ. ժողովոյ գաղտնի քուէարկութեամբ կազմեալ առժամանակեայ մասնաժողովոյս կողմանէ ամփոփուելով, ժամանակիս յարմար գործադրելի Կանոնագրութիւն մը խմբագրած է որ Գրաշարաց Ընդհ. ժողովոյ պիտի ներկայացնէ զայն 'ի վաւերացումն։

Ուստի կը հրաւիրուին ամէն Հայ Գրաշարները յառաջիկայ կիւրակէ, յունուար 8 ճիշդ ժամ 5 ներկայ գտնուիլ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Ամենափրկեան Ուսումնարանը։

Ի Դիմաց Մասնաժողովոյ

ՆՇԱՆ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ

1878 յունվար 2.

Կ. Պոլիս։

ARMENIACA I

ՀԱՅԱԿԱՆՔ Ա.

Կը ծախուի Վիէննայի Մխիթարեանց գրավաճառութեան խանութը։

Համեմատական լեզուաքննութիւնը շատ երկայն ժամանակ, այսինքն՝ մինչեւ մեր դարուն ըսկիզբները մեծաւոր շափով մը բբռնելէն ետեւ, վերջապէս եկաւ Պոբբ (Bopp), որ լեզուներն իրարու հետ բաղդատելու ուղիղ ճամբան գտաւ և համեմատական լեզուագիտութիւնը գիտութեան աստիճանին բարձրացուց, որով նաեւ իրաւամբ Հոյչ հոմոգենէական լեզուաքննութեան կ'անուանուի։ Ինքը՝ Հնդիկ–Եւրոպական շկոլուան ծանօթ (Հնդիկ, Զանդիկ, Սլաւ, Ցոյն, Լատին, Գերմանական, Կելտական) լեզուներուն թէ քերականական և թէ բառական մասանց քննութիւնն երկայն ատեն իրեն զբաղուած ընելէ ետեւ՝ կենացը վերջին ժամանակներն իւր ուշադրութիւնը միանգամայն մեր հայական բարբառոյն վրայ դարձուց և հաստատութեամբ ցուցուց որ մեր մայրենի լեզուն ալ՝ թէ իւր նիւթին և թէ կերպին կողմանէ՝ յիշեալ լեզուաց հետ մերձաւոր ազգակցութիւն ունի, անոնց մէկ քայր լեզուն է. թէեւ ինքը, ինչպէս բնական էր, շատ քիչ բան կրցաւ քննել և քիչ ալ չխնայեցաւ։ Պօբբին սկսածն ուրիշ եւրոպացի հայագէտք յառաջ տարին և իրենց քննութիւններովն իրօք գտան ինչ ինչ, որոնց համար Հայ ազգը կրնայ իրենց շընորհակալ ըլլալ։ Բայց ստուգիւ սխալած չենք ըլլար եթէ հաստատենք որ Հայերէն լեզուն դեռ ըստ բաւականի քննութեան նիւթ չէ եղած և ստուգիւ նաեւ աս պատճառաւ օտարազգի քննիչները ծանր սխալանաց մէջ ինկած են, որ մէկ նկատմամբ այնչափ զարմանալի ալ չէ, վասն զի օտարը միշտ օտար է։

Գրքուկիս մատենագիրն ահաւասիկ յիշեալ սխալներն առ այժմ ըստ մասին ուղղելու դիտմամբ՝ բաւական ժամանակ Աստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ համեմատական լեզուաքննութեան պարապելէն ետեւ՝ համարձակած է լոյս ելլել հետեւեալ փոքրիկ հրատարակութեամբն, զոր այլ և այլ պատճառք Գերմաներէն լեզուաւ շարադրելու ստիպած են զինք։ Գրքուկիս գլխաւոր առարկան, ինչպէս որ յառաջաբանին մէջ համառօտիւ գեղեցիկ նշանակուած ջակերտով, մեր գրաբար Հայերէնի + գիրն է։ Մատենագիրը կը ջանայ ցուցնել (և ցուցմանը մեծ հաւանականութիւն տուած է), որ յիշեալ նշանագրին նախաւոր արժէքն ինչ էր. ուստի և Հայերէն լեզուի գրերուն տակաւ առած փոփոխման համեմատ՝ ազգակից լեզուաց նաեւ ուրիշ որ գրերուն ալ կրնար համեմատուիլ։ Այս գլխաւոր նպատակէն զատ փոքրիկ յաւելուածով մը սկիզբ ըրած է ցուցնելու թէ սխալ է քանի մը օտարազգի Հայագիտաց կարծիքը թէ Հայերէն լեզուն հին Պարսիկ կամ Զանդիկ լեզուաց էական նկարագիրն ունէնայ։ Բովանդակ գրքոյկը թէեւ մասնական վախճան մը ն է գիտած, սակայն և այնպէս Հայերէնին քանի մը էական ծանուցիչներն ալ երեւան կրցած է հանել։ Կը յուսանք որ մատենագիրն խոստմանը համեմատ՝ իւր մինչեւ հիմայ ըրած և ասկէ ետեւ ալ ընելու հետազօտութիւններն հետզհետէ հրատարակելով մեր մայրենի վսեմ և հնութեամբ պատկառելի լեզուին ամբողջական էութիւնը կրնայ կատարեալ ծանօթացնել։

Դարձեալ չենք տարակուսիր որ այն Ազգին ուսումնական յառաջադիմութեան սիրող անձը՝ յարմար ժամանակին մեր բնիկ բառբառովն իսկ իւր քննութեանց արդասիքն Ազգայնոց ալ պարտուպատշաճ կերպով հաղորդելու միտքն ունի։

1877 Դեկ. 25 Պ. Մ.

Քաղկեդոն

ՄՈՒՀԻՄ ԻԼԱՆ

Թէաթրօ օյունճուլուղու սէնատթընա արզու իտէն կէրէք գատրն վէ կէրէք էրքէք հէր քիմ օլուր իսկ օլսուն, պունտան պէօյլէ Օսմանլը թէաթրօսունա գապուլ օլունճաղընտան, վէ գապուլ օլունանլարա իգթիտարլարընա կէօրէ պիրէր մըգտար այլըգ տա վերիլէճէյինտէն, պունա արզուքէշ օլանլարըն, հէր կիւն նէտիկ բաշտա քեայն Օսմանլը թէաթրօսունա միւրաճաաթ իլէ, սահիպի իմզա իլէ պիղզաթ կէօրիւշմէլերի իգթիզա իտէճէյի իխթար օլունուր։

Յ. ԿԻՒԼԵԱՆ

21 Քեան. էվ.

ԻԼԱՆԱԹ

Մօտիսթրալըգ սէնատթընտա մէհարէթի միւսելլէմէսի տէրքեար օլան Մատամ Թօսպաթեան, պուտէքա պաղը թէվէճճիւհիրինի գաղանմըշ օլտուղու միւշթերիլէրինին թէշվիգիյլէ Սթամպօլտա Գօսգա ճատտէսինտէ Ճէվտէթ բաշանըն գօնաղը ալթընտա 68 նումէրօլու մաղազայը քիրալայըպ, դատբնլարա մնխսուս հէր նէվ ֆիսատան վէ էլպիսէյի սայիրէ պիշիպ տիքտիյինի վէ քէզա շաբգալարըն բէք ալասընը վէ էրքէքլէրէ մնխսուս ֆէվգէլ ատէ ֆրէնք կէօմլէքլէրի տիքտիյինի, բազպէթլու էհալիյէ իլան իտէր։

ՐԷՍՍԱՄ

ՍԵՐՈՎԲԻ ՇԻՇԷՃԵԱՆ

Պաղը Ալի ճիվարընտա Ազիզիյէ ճատտէսինտէ քեային 1 նումէրօ իլէ մուրագամ տիքքեանտա բէսսամըղա տայիր էնվայի սբբաբըշլար կիւզելճէ իմալ օլունաճաղը վէ արզուքէշ պուլունան զէվթա բազար վէ բազար իրթէսի կիւնլէրինտէն մատա հէր կիւն բէսիմ՝ տերսի վերիլուպ տիքքեանընմըզա թէշրիֆ պուլուրան զէվթի հէր վէշկ իլէ խօշնուտ իտիլէճէյի իխթար օլունուր։

—

Ղազէթամզըն էսկի նումէրօլարը պունտան պէօյլէ այնէն պագըը ագճէ 60 բարաեա, վէ միւսթէսնա օլարագ պաղը նումէրօլար պիր պէշլիք վէ հաթթա պիր իքի նումէրօ տախի պիր օնուգ գայիմէյէ ֆիրուխթ օլունաճաղը իխթար օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

2 Քեանունի ասանի.

Էսկ ում. տիւն ագ. գաբ.		10–8
Գու սապահ		10–5
Խաթիգ. 65 (Մութօն)	6 % Ֆ.	47–50
» 65 »	6 % Ֆ.	47–50
» 69 (Բիւնար)	6	45–
» 72 (Գօն տիւ թրէզօր)	Լ.	17–
» 73	6 % Ֆ	44–
Բումէլի չըմէնտրֆէր 3 %		28–

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ-տան	Ղրշ. Փբ.
Գէեազ մէճիտիէ ֆարգը	106–25
Մէթալիք »	121–
Ղայմէ »	260–
Գագըր »	178–
Խնկիլիզ լիրասը	109–
Ֆրանսզ ալթունու	86–32
Բօլ	88–30
Գըրմէգ ալթունու	31–

ՄԻՒՏԻՐԻ ՂԱԶԵԹԱ

Ռ. Ա.

ՄԱՄՈՒԱՌԸ Ե ԴԱՐԱՆԵԱՆ

Թանգարան Գրքի տան Խանը Դ. 26

պաշգա տիւրլիւ նէշր օլունտու, Սիւլէյման բաշա իլէ Ալի Սայիպ բաշա պիրլէշիպ Զէթինէէյ եիւրիւյէճէքլէր տէնտի։ Բրէնս Նիգիթա ղայրպտա տրը, եախօտ իտամ օլունտու, Ալսթրիայա վէ Ինկիլթէրրայա միւրաճաաթ իտիյօր կիպի լաֆլար տա չրգտը մէյտանա։ Գարատաղ պիր Օսմանլը վիլայէթինէ թահվիլ օլունաճագտան տէնտի, Էրզրօքա տա պիր արալըգ ինանտը վէ շաշրրտը, հաթթա Ռուսլարրն պիր ան էվվէլ թունայը կէչմէլէրինէ տէ պուսէպէպ օլտու։

Վագտա պու Գարատաղ մուհարէպէսինտէ Օսմանլըլար եէտի սէքիզ պին ասքէր թէլէֆ իթտիլէր, լաքին Գարատաղտա տա մէճալ գալմատը. վէ էկէր Ռուսլար թունայը կէչիպ տէ իշ պաշգալաշմատա, հագիգէթէն Գարատաղ թէքմիլ օլուպ պիթիյորուտու։

Ռուսլար թունայը կէչէր կէչմէզ, Սիւլէյման բաշա գէրդ պէշ թապուր ասքէրի իլէ Պալգանլար մուհաֆազասընա թայէրին օլունտու, Մէհէմմէտ Ալի Վիտինէ, վէ Ալի Սայիպ բաշա օթուզ իւչ թապուր նիզամ վէ պէշ ալթը պին Արնաուտ պաշը պօղուգ ասքէրի իլէ Գարատաղ ճիվարընտա թէտաֆիյէ մէմուր օլտու։ Խիւլասայի քէլամ Գարատաղը պու սէֆէրի, պիթթապի խիթամպուլմուշ օլտու։

ՀԸՐՇՕՎԱ ՎԷ ՍԻՒՆՆԷ ՎԱԳԱԱԼԱՐԸ ՎԷ ԹՕՐԲԻԼԼԷՐ

Պալատէ նագլ օլունան Հըֆզը Բահման վագտասընտան սօղրա արգատաշլարը օլան տիկէր իւչ մնիթէօր օրատա տուրմագլըղը թէճվիզ իթմէյիպ, սուլար եիւքսէլտիյի կիպի Մաշինատէն գալգըպ վէ ասըլ Թունայա կիրիպ, Հըրշօվա բիշկեահրնա տէմիր ատթաճագլար վէ Սիլիսթրէտէն կէլէն իքի վաբօր տա պունլար իլէ պիրլէշէճէքտի։

Կրանտիւք Նիգոլա Իպրայիլտէ պիր քէօբրիւ եաբմայը գուրմուշ օլտուղունտան իսթէր իտի քի, Թունա եօգարրըսընտա գալան Օսմանլը Մնիթօրլարը կէլիպ պու քէօբրիւ իմալաթընը մէն իթմէսինլէր. իմտի Իպրայիլ քիւշիւք տօնանմա ֆիլօսու գօմանտանը պուլունան գաբաղ սիվարիսի Բօկուլա էմր իթտի քի. Թունանըն հէմ Մաշին թէրաֆընտա օլան գօլունու, հէմ ասըլ Հիրշօվա բիշիկեահրնտա օլան պէօյիւք գօլունու տախի թօրբիլլէր իլէ գաբասըն, վէ սէյրի սէֆայինի մէն իթսին։

Բօկուլ Հըֆզ Բահսանը թէլէֆ իտէն իւչ գրթա սանտալա պիր գրթա տահա իլավէ իտէրէք, ճէման տէօրթ գրթա սանտալ, վէ պիր տէ վաբօր իլէ պու մուխաթարալը խըզմէթի տէր իւհտէ իթտի. տիկէր տէօրթ թօրբիլ սանտալարը տա մաեէթլէրինտէ իտի։

Յունիսին 8 ինճի կիւնիւ սապահ, սանտալար Հըրշօվա բիշիկեահրնտա օլան Մնիթօրլարա եաղլաշտըլար. մնիթօրլարըն ճիւմլէսի օճաղլարընը եաղըպ, իչլէրինտէն պիրիսի սանտալարն պիրինի վուրմայա չալըշտը իսէ տէ, սանտալարտան թօր աթըլտրղընը կէօրտիւքտէ, զայիպա Հըֆզը Բահման կիպի պիր պէլայա ուղրամամագ միւլահազասը իլէ Հըրշօվայատաք եօգարը չըգտը օ վագրթ մնիթթըլարըն հէմէն ճիւմլէսի եօգարտա օլտուղունու սանտալար աղնայըպ, վէ բահաթ բահաթ թօրբիլլերի եէրլէշտիրիպ եօգարը թունա իլէ աշաղը թունանըն իխթիլաֆընը գաթիյլէտիլէր։

Սանտալար պու թօրբիլլերի վազ իթտիքէրի սըրատա կէրէք Գարատա օյան Օսմանլը թապեալարընտան, վէ կէրէք գըյրտա օլան եիւզ պին նէֆէրլիք պիր օրտուտան իւզէրլէրինէ թօրբար աթըլտը, լաքին սանտալարա թէսատիֆ իթմէյիպ, անճագ կիւլլէլերի նէրէյէ գատար եէթիշիյօր ծնու աղնաթմըշ օլտուլար։

Էրթէսի կիւնիւ սանտալար սաղ սէլիմ Իպրայիլէ վաղ օյտուլար վէ արթըգ Ռուսլարըն եօգարը թունատան պիր գօրգուլարը գալմատը։

Հալ պու քի, Սիւննէ թէրաֆընը տա գաբամագ լազըմ կէլիր իտի քի, Իպրայիլտէն եաբըլաճագ քէօբրինյէ օրատան տա պիր մումանաթ հասըլ օլմասըն։

Պու խըզմէթէ տէ, կրան տիւք Գօնթանթէն նամ վաբօր Օտէսատան թային օլունտու։

Վաբօրու մէգքիւր հազիրան 10 թարիխի իլէ Օտէսատան հարաքէթ իտիպ, պէշ գրթա թօրբիլ սանտալը իլէ Սիւննէյէ վաղ օլտու մէ էրթէսի կիւնիւ սանտալար Օսմանլը զըրհլըլարընա եաղլաշտըլար. լաքին Ռուսլարըն պու սէֆէրի բէք բասթ կիթմէտի. թօրբիլն պիրինին թէլլերի սանտալն վիտա եանի գրչտան օլան հէլիս չարգընա իլիշիպ, սանտալը հարէքէթտէն մէն իթտի. օ պիրի թօրբիլէ ալընըպ, զըրհլըլարըն պիրինէ չաթմագ իսթէտի իսէ տէ, զըրհլըյա եանաչմատան թօրբիլ բաթլատը, չունքի Հօպարթ բաշանըն թէրթիպի իւզրէ էթրաֆընա աչրգտան վէ սանտալտան սանտալա զէնճիր կէրիլմիշ իտի։

Իւչ թօրբիլ սանտալարը բէք պէօյիւք կիւճլիքլէր իլէ քէնտիլէրինի պու թէհլիքէի հիւճումտան գուրթարապիլտիլէր, տէօրտինճիսի քի Բուչին իսմինտէ պիր գօմանտան էլինտէ իտի օ պիրլէրինտէն պէտպախթ օլտու։

Պու սանտալ Օսմանլըլարն զըրհլըլարընը իհաթէ իտէն իքի սանտալն արասընա սըգէյլպ քէն։

(Տէվ.)